

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет педагогіки та психології
Кафедра Музичного мистецтва

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СОЛЬНОГО СПІВУ**

Ступінь магістра
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта
014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

2019-2020 навчальний рік

Розробник: Стріхар Оксана Іванівна, завідувач кафедри музичного мистецтва, доктор педагогічних наук, доцент ОІ (Стріхар О.І.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музичного мистецтва
Протокол № 1 від « 27 » серпня 2019 р

Завідувач кафедри ОІ (Стріхар О.І.)
« 27 » серпня 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта /Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність <u>014 Середня освіта</u>		
Загальна кількість годин - 60	<u>014.13 Середня освіта (музичне мистецтво)</u>	<i>Рік підготовки:</i>	
		1	
		<i>Семестр</i>	
		II	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	ступінь <u>магістр</u>	<i>Лекції</i>	
		4	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		6	
		<i>Індивідуальні</i>	
		10	
		<i>Самостійна робота</i>	
40			
Вид контролю: Іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – год.: 60 год. 20 год. аудиторні заняття, 40 год. самостійна робота (30% 70 %).

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта /Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність <u>014 Середня освіта</u>		
Загальна кількість годин - 60	<u>014.13 Середня освіта</u> <u>(музичне мистецтво)</u>	<i>Рік підготовки:</i>	
		1	
		<i>Семестр</i>	
		II	
	ступінь <u>магістр</u>	<i>Лекції</i>	
		2	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		4	
		<i>Індивідуальні</i>	
		4	
		<i>Самостійна робота</i>	
50			
<i>Вид контролю: Іспит</i>			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 60 год.: 10 год. - аудиторні заняття, 50 год. - самостійна робота (8% 92 %).

3. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: викладання навчальної дисципліни є формування вокально-методичної компетентності студентів у процесі засвоєння методичних і практичних умінь, необхідних для вокально-виконавської та вокально-педагогічної діяльності.

Завданнями курсу:

- ознайомлення студентів з фаховими вимогами до викладача сольного співу та специфікою професійної діяльності педагога-вокаліста в середніх загальноосвітніх та вищих мистецьких навчальних закладах;
- вивчення студентами принципів організації навчання у вокальному класі та засвоєння технології складання робочих навчальних програм з сольного співу;
- засвоєння методів роботи над вокальними вправами, вокалізами й вокально-художніми творами;
- оволодіння особистісними та професійно-педагогічними компетенціями у процесі проектування педагогічних ситуацій і моделювання фахової діяльності викладача сольного співу;
- формування у студентів навичок самостійної роботи з науково-методичною літературою, уміння добирати й систематизувати вокально-технічний матеріал, навчальний і концертний репертуар;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

- **КК.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти у процесі навчання основ мистецтва, теорії і практики художньо-творчого розвитку учнів та дітей, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в ЗЗСО та ЗВО.
- **ЗК1.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ФК 1.** Здатність користуватися символікою і сучасною термінологією музичної мови.
- **ФК 4.** Здатність до виявлення музикальності, виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність вчителя музичного мистецтва та викладача фахових дисциплін.
- **ФК5.** Здатність застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження для підвищення ефективності мистецько-педагогічної діяльності.
- **ФК 6.** Здатність відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне тлумачення змісту і смислу творів мистецтва.
- **ФК 8.** Здатність формувати в учнів предметні (спеціальні) компетентності.
- **ФК 10.** Вміти підбирати музичний матеріал (інструментальний, вокальний) відповідно до особливих освітніх потреб учнів.

Очікувані результати навчання : (відповідно до ОПШ):

- **ПРН 1.** Знати музичну термінологію, розуміти основні концепції та системи музично-педагогічних наук.
- **ПРН 2.** Знати сучасні теоретичні основи музики, педагогіки мистецтва, технології викладання фахових дисциплін.
- **ПРН 4.** Інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування музичними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).
- **ПРН 6.** Демонструвати уміння вирішувати музично-педагогічні проблеми, оригінальність і гнучкість творчого мислення у процесі конструювання, інтерпретації та реалізації музично-педагогічних ситуацій.

- ПРН 12. Вміти вчитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Початковий етап формування вокальних навичок.

Тема 1. Сольний спів як вид музичного виконавства.

Тема 2. Організація навчання у вокальному класі. Принципи і методи навчання сольного співу

Кредит 2. Розвиток основних співацьких навичок.

Тема 3. Фахові компетенції та специфіка діяльності викладача сольного співу

Тема 4. Засвоєння практичних прийомів звукоутворення та звуковедення академічної манери співу (робота над вправами)

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Початковий етап формування вокальних навичок.						
Тема 1. Сольний спів як вид музичного виконавства. Основні завдання та напрями розвитку вокальної педагогіки	14	2	2		2	8
Тема 2. Організація навчання у вокальному класі. Принципи і методи навчання сольного співу	16		2		2	12
Усього:	30	2	4		4	20
Кредит 2. Розвиток основних співацьких навичок.						
Тема 3. Фахові компетенції та специфіка діяльності викладача сольного співу	16	2			2	12
Тема 4. Засвоєння практичних прийомів звукоутворення та звуковедення академічної манери співу (робота над вправами)	14		2		4	8
Усього:	30	4	2		6	20
Всього:	60	4	6		10	40

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Початковий етап формування вокальних навичок.						
Тема 1. Сольний спів як вид музичного виконавства. Основні завдання та напрями розвитку вокальної педагогіки	14	2			1	11
Тема 2. Організація навчання у вокальному класі. Принципи і методи навчання сольного співу	16		2		1	13
Усього:	30	2	2		2	24
Кредит 2. Розвиток основних співацьких навичок.						

Тема 3. Фахові компетенції та специфіка діяльності викладача сольного співу	16		2		1	13
Тема 4. Засвоєння практичних прийомів звукоутворення та звуковедення академічної манери співу (робота над вправами)	14				1	13
Усього:	30		2		2	26
Всього:	60	2	4		4	50

**5. Теми лекційних занять
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Початковий етап формування вокальних навичок.</i>		
1.	Тема 1. Сольний спів як вид музичного виконавства.	2
<i>Кредит 2. Розвиток основних співацьких навичок.</i>		
2.	Тема 3. Фахові компетенції та специфіка діяльності викладача бсольного співу	2
Разом:		4

**5. Теми лекційних занять
Заочна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Початковий етап формування вокальних навичок.</i>		
1.	Тема 1. Сольний спів як вид музичного виконавства. Основні завдання та напрямки розвитку вокальної педагогіки	2
<i>Кредит 2. Розвиток основних співацьких навичок.</i>		
Разом:		2

**6. Теми практичних занять
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Початковий етап формування вокальних навичок.</i>		
1	Тема 1. Сольний спів як вид музичного виконавства. Основні завдання та напрямки розвитку вокальної педагогіки	2
2	Тема 2. Організація навчання у вокальному класі. Принципи і методи навчання сольного співу	2
<i>Кредит 2. Розвиток основних співацьких навичок.</i>		
3.	Тема 4. Засвоєння практичних прийомів звукоутворення та звуковедення академічної манери співу (робота над вправами)	2
Разом:		6

**6. Теми практичних занять
Заочна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Початковий етап формування вокальних навичок.</i>		
1	Тема 2. Організація навчання у вокальному класі. Принципи і методи навчання сольного співу	2
<i>Кредит 2. Розвиток основних співацьких навичок.</i>		
2	Тема 3. Фахові компетенції та специфіка діяльності викладача бсольного співу	2
Разом:		4

**7. Самостійна робота
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Початковий етап формування вокальних навичок.</i>		
1.	Самостійне опрацювання студентами педагогічної, вокально-методичної і мистецтвознавчої літератури.	5
2.	Засвоєння основних понять у сфері теорії та методики постановки голосу.	5
3.	Вивчення 2-х програмних творів	10
<i>Кредит 2. Розвиток основних співацьких навичок.</i>		
3.	Вивчення мистецтвознавчих основ академічного та естрадного вокалу.	5
4.	Засвоєння прийомів академічного та естрадного співу.	5
5.	Вивчення 2-х програмних творів	10
Разом:		40

Заочна форма навчання

№ з	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Початковий етап формування вокальних навичок.</i>		
1	Тема 1. Сольний спів як вид музичного виконавства. Основні завдання та напрямки розвитку вокальної педагогіки	4
2	Тема 2. Організація навчання у вокальному класі. Принципи і методи навчання сольного співу	4
3.	Вивчення 2-х програмних творів	12
<i>Кредит 2. Розвиток основних співацьких навичок.</i>		
4	Тема 3. Фахові компетенції та специфіка діяльності викладача бсольного співу	4
5	Тема 4. Засвоєння практичних прийомів звукоутворення та звуковедення академічної манери співу (робота над вправами)	6
6	Вивчення 2-х програмних творів	20
Разом:		50

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється а 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА А ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54	2 (незадовільно)	Не зараховано
FX	35-49		

Форми поточного та підсумкового контролю.

Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань.

Поточний контроль з дисципліни «Методика викладання сольного співу» здійснюється на практичних заняттях протягом всього курсу навчання і має за мету перевірку засвоєння магістрантами матеріалів навчальної дисципліни та виховання у них постійного прагнення до самовдосконалення.

Основні принципи поточного контролю:

- перевірка якості засвоєння магістрантом теоретичного матеріалу;
- перевірка виконання практичного завдання;
- перевірка самостійно підготовлених доповідей;
- перевірка самостійно підготовленого практичного завдання.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння магістрантом програмового матеріалу кредиту.

Критерії оцінювання

Відмінно (90-100 балів) – відмінне виконання усіх форм практичної та самостійної робіт (лише з незначною кількістю помилок), усіх змістовних модулів, знання теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань на високому рівні.

Добре (80-89 балів) – виконання всіх завдань вище середнього рівня з кількома помилками.

Добре (65-79 балів) – в загальному плані велася правильна теоретична і практична робота, але була певна кількість грубих помилок.

Задовільно (55-64 балів) – робота проводилась непогано, але зі значною кількістю недоліків.

Задовільно (50-54 бала) – виконання всіх форм роботи задовольняє мінімальні критерії.

Незадовільно (35-49 балів) – потрібно ще попрацювати перед тим, як отримувати позитивну оцінку. У разі отримання оцінки «незадовільно» магістрант має право на два перескладання: викладачу та комісії. Замість перескладання комісії магістрант може вибрати повторне вивчення дисципліни.

Оцінка «відмінно» - відповідь студента глибоко продумана, концептуальна; студент володіє професійною термінологією, орієнтується в особливостях виконавських інтерпретацій, національних шкіл, виконавських стилів. Аргументовано відповідає на додаткові питання;

Оцінка «Добре» - відповідь повна, переконлива, але можуть бути допущені одна - дві неточності, виправлений студентом по ходу відповіді.

Оцінка «Задовільно» - студент показує задовільні знання основних питань курсу, відповідь носить поверхневий характер; студент відчуває серйозні труднощі при спробі дати відповідь на додаткові питання.

Оцінка «Незадовільно» - відсутність основоположних знань.

Розподіл балів, які отримують студенти у I сем (3 кредити)

Поточне оцінювання та самостійна робота											КР	Накопичувальні бали/сума	
T1	T2	T3	T4										
45	45	45	45									20	200/100*

Розподіл балів, які отримують студенти у II сем (3 кредити)

Поточне оцінювання та самостійна робота											КР	Накопичувальні бали/сума	
T1	T2	T3	T4										
45	45	45	45									20	200/100*

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

9. Засоби діагностики

Засоби діагностики успішності навчання: поточне оцінювання, контрольна робота, самостійна робота студентів, концертний виступ, іспит.

10. Методи навчання

- словесний (викладення основних положень теорії та методики викладання сольного співу);
- ілюстративний (показ викладачем вокально-виконавських методів і прийомів);
- ілюстративно-словесний (поєднання викладачем пояснень з ілюстрацією вокально-виконавських і методичних прийомів);
- репродуктивний (відтворення студентами педагогічних і методичних прийомів, проілюстрованих викладачем);
- репродуктивно-варіативний (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами музично-виконавської та педагогічної діяльності);
- креативний, творчий (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації вокальних вправ і вокальних творів; нестандартний підхід до розв'язання педагогічних ситуацій; опанування навичок педагогічної імпровізації);
- проблемно-пошуковий (самостійний пошук студентом засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі виконання навчальних і педагогічних завдань);

- педагогічне проектування (створення власного проекту роботи над вокальним твором чи методики вокального навчання із застосуванням інноваційних технологій; підготовка ІНДЗ з обраної теми);
- педагогічне моделювання (імітація в навчальному процесі педагогічних ситуацій і професійної діяльності викладача сольного співу);
- педагогічний аналіз (формування педагогічного мислення студентів у конкретних педагогічних ситуаціях засобом аналізу власних дій та діяльності інших студентів);
- інтеграції (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін у процесі вирішення вокально-виконавських і педагогічних завдань).

11. Рекомендована література

Рекомендована література

Базова

Основна:

1. В.Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): підручник / В.Г.Антонюк. – К.: ЗАТ «Віпол», 2007. – 174 с.
2. Бриліна В.Л. Вокальна професійна підготовка вчителя музики: методичний посібник для викладачів та студентів вищих педагогічних і мистецьких закладів/ В.Л.Бриліна, Л.М.Ставінська.- Вінниця: Нова Книга, 2013.- 96 с.
3. Кушка Я. С. Методика навчання співу: Посібник з основ вокальної майстерності / Я.С. Кушка – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 288 с.
4. Стріхар О.І. Ярошевська Л.В. Професійна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва. Навчально-методичний посібник (нормативні навчальні дисципліни) вип. 1.1 / О.І. Стріхар, Ярошевська Л.В. – Миколаїв, 2016. 475 с.
5. Стріхар О.І. Ярошевська Л.В., Штефан О.С. Патріотичне виховання майбутніх вчителів музичного мистецтва на заняттях з вокально-хорового виконавства. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності музичне мистецтво (Частина 1) О.І. Стріхар, Л.В.Ярошевська, О.С. Штефан.- Миколаїв, 2018. 337 с.

Допоміжна

1. Панченко Г. Розвиток творчих здібностей студентів у процесі вокальної підготовки. Методичні рекомендації для студентів, магістрантів за фахом “Вокал” (академічний, естрадно-джазовий) факультетів мистецтв та художньої освіти, учителів музики загальноосвітніх та альтернативних шкіл. – Мелітополь: МДПУ, 2007. – 32 с.
2. Стасько Г. Системно-методичне забезпечення широко профільної вокальної підготовки музикантів // Вісник Прикарпатського університету. Вип.3. – Івано-Франківськ: Плай, 2001. – 240 с.
3. Стріхар .О.І. Методичні та практичні рекомендації до навчальних вправ, які сприяють розвитку початкових вокальних умінь студентів: методичні рекомендації Херсон:Грінв Д.С., 2016

12. Інформаційні ресурси

<http://www.terle.ru/article/dethor/> Сайт народного хора;

<http://forum.rmmedia.ru/archive/index.php/f-36.html> Форум об особенностях вокальной техники;

http://www.it-n.ru/communities.aspx?cat_no=16678&lib_no=41325&tmpl=lib

Сайт сообщества музыкальных педагогов;

<http://bigstudy.ru/vocal.htm> Самоучитель по вокалу;

<http://www.belcanto.ru/> Классическая музыка.